

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Slovanska zarja

Akademski mladina katoliških slovanskih narodov je z mladostnim zanosom dvignila prapor slovanske vzajemnosti in ga prinesla v belo Ljubljano. Ali ni to novo sanjarstvo neizkušene mladine, lahkoverno obnavljanje slovanske romantike, ki se bo neusmiljeno razbila, ko zadene ob čeri bridke dejanske resničnosti? Ali ni to celo v protislovju s katoliškim naslovom? Čemu pod firmo katolicizma podžigati slovanski nacionalizem in pomnoževati zapreke mednarodne katoliške vesoljnosti?

Doba slovanske romantike je minula in doba katoliške akcije pač ni primerna za netenje nacionalizma. Akademski mladina to ve. Čemu se torej zbira pod praporom slovanske vzajemnosti?

Odkod je vzniklo novo slovansko gibanje katoliške akademске mladine, kje se je začelo? Odgovor na to vprašanje je smoten razpršiti domnevo malovernih črnogledov.

Novo slovansko gibanje je vzniklo med prvo generacijo slovanske mladine, ki se je izobraževala pod svobodnim solncem mladih slovanskih držav, med mladino, ki je že slišala poslednje odmeve slovanske romantike, obenem pa doživljala neusmiljeno istinitost realne politike in poslušala mrmranje razočaranih slovanskih idealistov. Z druge strani je nova slovanska mladina z mladostno dovezetostjo začutila tople dihe verske spomladin. Med akademsko mladino vseh katoliških narodov je najgloblje odmeval klic po verski obnovi, med akademsko mladino se je najprej prebujal duh katoliške akcije, duh nove krščanske, socialne in mednarodne občestvenosti.

Na razvalinah besne svetovne morije je akademski mladina spletała nove vezi mednarodnega bratstva in združevanja. Na zborovanju mednarodne katoliške akademске zveze »Pax Romana« je prihajala tudi slovanska mladina. Pod okriljem katoliške vesoljnosti je začutila mnoge skupne interese katoliških Slovanov. Na teh zborovanjih so se najbolj uspešno udeleževali Poljaki, ne samo zato, ker so največji slovanski katoliški narod, marveč tudi zato, ker je verska obnova vprav med poljsko akademsko mladino dosegla največji razmah.

Ne iz sanjave slovanske romantike, marveč iz neizprosne dejanske realnosti mladih slovanskih držav, ne iz poganske ali fašistične pojmovane ideje nacije, marveč iz duha prenovljene krščanske občestvenosti je vznikla ideja nove slovanske vzajemnosti. Rodila se je v naročju poljskega naroda, ki ima največ bujnega verskega življenja med akademsko mladino in ki ima največ razloga za trezno presojevanje slovanskih vprašanj.

Lansko leto je bilo v Krakovu prvo akademsko zborovanje pod praporom obnovljene slovanske vzajemnosti. Trije slovenski delegati so začudenj poslušali, kako je iz poljskih debat vznikla ideja ciril-metodijska kot vodilna ideja slovanskega katoličanstva, ista ideja, ki je nam Slovincem dragocena dediščina škofa A. M. Slomška, najvernejšega sina terne slovanske matere in naše domače grude. Ideja, ki so jo hoteli slovenski delegati zaneti med Poljaki, je vznikla iz debat poljske mladine. Naravno je bilo, da so Slovinci zbudili pozornost poljskih akademikov, ko so predložili že gotov načrt nove slovanske akademске zveze pod vodstvom ciril-metodijske ideje. Naravna posledica je bila, da so sklenili, naj se drugi, odločilni kongres katoliške slovanske mladine vrši v Ljubljani.

Danes se odpira drugi kongres prenovljene katoliške slovanske vzajemnosti. To ni hrupni kongres velikih množic, marveč resen zbor izbranih delegatov, glasnikov nove dobe, graditeljev nove slovanske občestvenosti, oblikovalcev prenovljene slovanske individualnosti, organsko spojene s katoliško vesoljnostjo. To je historično odločilni zbor, kjer se bo izgradila in izoblikovala nova trajna slovanska skupnost. To ni vnanja manifestacija, marveč resen poučni tečaj nove slovanske ideologije.

Po davnem krščanskem običaju so katoliški hrami obrnjeni proti vzhodu. Tako je tudi slovanska akademska mladina hram katoliške slovanske vzajemnosti obrnila proti vzhajajočemu solncu in je odprla okno na vzhod, odkoder nam je prisijalo solnce krščanstva in odkoder sta prišla naša blagovestnika sveti Ciril in Metod. V tem je krščanski smisel vzajemnosti katoliških Slovanov. Božja Previdnost nam je poverila vzišeno poslanstvo, da kot živ organski del vesoljne Kristusove cerkve ob vzhodnih mejah postanemo glasniki vesoljne krščanske ljubezni in edinosti.

Nemčija pred odločilnim vprašanjem: na vzhod ali na zapad?

Berlin, 23. julija. pp. Obnovitev nemško-ruskih trgovinskih pogajanj je zopet zbudila zanimanje nemške javnosti za problem, ali naj se Nemčija naslanja v svoji zunanji politiki na vzhod ali na zapad, ali na Rusijo ali na Francijo. Ta problem se je temeljito obravnaval že začasa rapalske in berlinske pogodbe, takrat seveda nekoliko pod vtisom neuspehov Nemčije v reparacijski politiki. Takrat je Nemčija šla na vzhod, nekaj zato, da prestraši svoje zavezne upnike, nekaj pa tudi zato, da si v zvezi z Rusijo poišče zaledja ali morebiti celo, da najde v kolonizaciji Rusije svojo gospodarsko in kulturno misijo. Nemški narod je sprejel takrat to politiko z resigniranim navdušenjem. Danes je zanimanje za to vprašanje zopet vzplamtelo. Erich Obst, profesor na berlinski diplomatični šoli je te dni imel predavanje o problemu nemško-ruskim odnosov. Iz njegovih izjavanj zveni jasno struna, da prijateljstvo, ki sta ga v obupu sklenila s sovjeti Rathenau in Wirth, ni rodilo in tudi ni moglo roditi nikakega uspeha, češ, nemško srce je na zapadu. Sicer so v Nemčiji struje, in ne majhne, ki še vedno zagovarjajo nemško-rusko prijateljstvo kot prvi člen nemške zunanje politične vere, la ne skrivajo svojih simpatij do sovjetov, ki so prepričani ali se vsaj tako delajo, da bo Nemčija pridobila slavo, ki je utonila v verzajskem miru le roko v roki s sovjeti. In te struje niso samo komunistične. Desničarske stranke recimo, ki bi se zvezale z Bogom ali pa z vragom, samo da Velika Nemčija zopet vstane iz groba, so mnenja, da je

razdirajoča sovjetska politika dobro sredstvo do tega cilja; ali pa gotovi gospodarski krogi, ki bi si radi osvojili ruski trg, še preden bo odprt konkurenci drugih industrijskih držav, istotako zagovarjajo še vedno nadaljevanje Rathenau-ove politike.

Danes, ko se je Porenje izpraznilo, in ko je nemška zunanja politika postala svobodna in neodvisna od perečega vprašanja reparacij in od kontrole zaveznikov, lahko Nemčija brez kakakega pritiska svobodno določi smernice svoje poti v bodočnosti, je to vprašanje postalo zelo aktualno samo s tem, da razliko, da bo odločitev za vzhod ali za zapad morala biti definitivna.

Erich Obst zagovarja zapadno tendenco. Rusko prijateljstvo ni prineslo dobička. Rusko prijateljstvo ni bilo iskreno in kakor je bilo oportunistično od nemške strani, tako je sovjetska vlada zasledovala svoje lastne koristi. Sicer pa se je v teku 8 let, odkar je ta zveza obstajala, pokazalo dostikrat in z neovrgljivo jasnostjo, da nameravajo sovjeti tudi v Nemčiji zanetiti le socialno revolucijo. Na drugi strani pa so načini vladanja v sovjetskih republikah, osobito pa barbarske metode, s katerimi se hočejo znebiti vere in verskega življenja, priklicale rdečico na obraz nemških kulturnih krogov, ki so uvideli, da taka zveza Nemce pred kulturnim svetom le kompromitira.

Frankfurt, 23. jul. r. Po celi Nemčiji se vršijo impozantne manifestacije vseh veroizpovedi proti preganjanju vere v sovjetski republiki. Človek ima

vtis, da se zbira jo križarji, ki bodo šli osvoboditi Rusijo od emblema krvavega ateizma. V Kölnu, v Augsburgu, v Nürnbergu, v Leipzigu, v Erfurthu, da omenim le največje, je na tisoče kristjanov (protestantov in katolikov) manifestiralo svoje simpatije do žrtv sovjetskega ateizma.

Ta izbruh krščanske nevolje, ki je enako močan na vseh deželah Nemčije, je znatno vplival, da so se gotovi sovjetofilski krogi streznili, in da se je tudi želja gotovih nemških politikov spremeniti prijateljsko zvezo z Rusijo v trajno alijanco, zelo ohladila. »Nemčijo naj bo sram, da je le eno samo minuto mogla v svetu vzbuditi vtis, da se počuti dobro v društvu teh barbarov,« je vzklil dr. Ahrenberg na protestnem zborovanju v Nürnbergu, — »nemška kultura je krščanska kultura in ima kot taka svojo naravno misijo, da v zvezi s krščanskimi narodi deluje na razširjanju krščanske etike in vseh kulturnih problemih sveta.«

Osnabrück, 23. jul. rr. Fašisti so imeli tukaj veliko volivno zborovanje. Cela vrsta govornikov je poslušalce navduševala za Veliko Nemčijo, ki naj strga verige, v katere je nemški narod zvezan od 1919 naprej. Ko pa je en govornik izjavil, da se hoče Nemčija radevolje poslužiti tudi sovjetov, samo da stre vse svoje sovražnike, je dvorana začela protestirati in govornika je morala vzeti pod varstvo policija, ker sicer bi ga bili razbesneli volivci dejansko napadli.

Hud potres v južni Italiji

Prizadeto veliko ozemlje - Strahovit vertikalni sunek - Povsod veliko mrtvih in ranjenih - Nepopisna panika v ozkih ulicah Neapla

Napoli, 23. jul. AA. V mestu in v drugih okrajih južne Italije so zabeležili v zgodnjih jutranjih urah močan potres. Po še nepotrjenih vesteh je veliko materialne škode in mnogo človeških žrtv. V Napolju samem se je porušila velika hiša, pri čemer sta našli smrt dve osebi, pet pa jih je bilo ranjenih. Na neki hiši se je podrla peto nadstropje, pri čemer je bil ubit en otrok, pet ljudi pa je dobilo poškodbe.

Rim, 23. jul. AA. Potres v okolici Napolja je zahteval 148 človeških žrtv, ki so bile ubite. Ranjencev pa je več sto, zlasti v pokrajinah Potenza, Benevento, Salerno, Foggia, ki leže v epicentru med Nelfijem in Arianom di Puglia. Potres je trajal 14 sekund. Valovanje je bilo v navpični smeri odgoraj navzdol.

Rim, 23. jul. as. Preteklo noč ob 1.08 je splasil prebivalce Neaplja hud potres, ki je trajal skupaj 45 sekund. Pravijo, da je bil to najmočnejši potres, kar jih pominja današnji ljudje. Ljudje so v silnem strahu zbežali iz hiš in se zbirali na javnih trgih in v parkih, kjer so ostali vso noč. Kdor pa je imel avtomobil, jo je ubral iz mesta. Ugasnila je električna razsvetljava, prekinjen je bil telefonski promet, kar je splošno zmešnjavo še povečalo, dasi je bilo orožništvo in vojaštvo kakor tudi gasilci takoj na mestu, da preprečijo splošno zmešnjavo.

Res se je posebno gasilcem posrečilo s številnimi intervencijami preprečiti večjo škodo. V nekaterih cerkvah so zvonili plat zvona. Mnogi verniki so s silo hoteli priti v cerkve. Prve vesti o potresu so še nejasne in ni znano, ali so se v Neaplju vdrle hiše in ali je bilo kaj ljudi mrtvih ali ranjenih. Govori se, da so bile pod razvalinami neke hiše v mesnem okraju Viomero zasute tri rodbe.

Hujski pa je bil učinek potresa v neapeljski okolici. Podrlo se je več mostov. V Soccau se je podrli cerkveni stolp. Tam so bile skoro vse hiše hudo poškodovane in se je prebivalstvo izselilo. Iz manjših krajev poročajo o prvih žrtvah. Tako je bil ubit v Ponte di Casanova 9 letni deček, tri ženske pa so bile ranjene.

Sodi se, da je bilo središče potresa v vasi Viciano v provinci Avellino. V tej provinci so bili potresni sunki posebno hudi, prebivalci so v blaznem strahu bežali iz hiš.

Ko se v groznih mukah preraja ogromna Rusija, ko beli vatiški Stražar vsak dan vzdihuje: »Odrešenik sveta, reši Rusijo,« ko krščanski Vzhod išče nove orientacije, veže katoliška slovanska akademska mladina nove slike z vzhodnim krščanstvom in podaja roko sprave svojim vzhodnim bratom. Katoliška slovanska vzajemnost prehaja v vzajemnost vseh Slovanov, da bi se iz krščanskega občestva prerajenega slovanstva na ves svet razlila nova zarja pravice, miru in ljubezni.

Dragi slovanski bratje, v tem znamenju iskreno pozdravljeni, dobrodošli! Dobrodošli v Jugoslaviji, rojeni v bratskem objemu katoliških in pravoslavnih Slovanov!

Zdi se pa, da niti v tem kraju, kakor tudi v Neaplju ne, razen precejšnjega strahu ni bilo nič posebno hudega. Prebivalstvo pa se boji, vrniti se v hiše. Potresni sunki so se čutili do Ancone. Tudi v Apuliji, v Markah in v Abruzzih so čutili potres. V Rimu so čutili potres ob 1.10. Po poročilih potresne opazovalnice je potres dosegel jakost 6 do 7 stopinj z največjim pospešenjem 12,5 do 18 sekund v mm. Valovita linija seizmografa je pokazala največji razmah v 30. sekundi.

Rim, 23. jul. as. Dasi še ni uradnih poročil o obsegu potresa, se vendar zdi, da so bili potresni sunki izredno hudi. Dosegane vesti o mrtvih žrtvah navajajo število 150 do 200, od katerih jih je bilo največ v Melfiju, kjer se govori, da je bilo samo v tem kraju 100 mrtvih. V Rapoli je bilo 20 mrtvih in 30 ranjenih, v Rionero pa 11 mrtvih in 50 ranjenih. V vseh krajih, kjer se je pojavil glavni potres, je postala večina hiš nesposobna za stanovanje. Potres je segal od Avellina do Benevent Polenze in do južne Lacije.

V Neaplju samem je bilo 20 ranjenih in 3-5 mrtvih. Večina teh ponesrečencev pa se je poškodovala zaradi nepopisne panike, ki je zavladala v ozkih ulicah starega mesta. Sila potresnih sunkov se je povečala s tem, da se je po prvih valovitih sunkih zemlja naenkral z vertikalnim sunkom dvignila kvišku. Ker je ugasnila električna luč, je nastala po ulicah silna zmešnjava, tako da so begunci v silnem strahu in vplju ovirali drug drugega ter je bilo pohojenih več ljudi. Govori se, da je le za las manjkalo, da ne bi prišlo do grozne katastrofe. Tako izjavljajo strokovnjaki, da, če bi vertikalni potresni sunki trajali samo par sekund dalj in če bi bili samo malo močnejši, da ne bi bila ostala nobena hiša cela.

Naši ministri

Belgrad, 23. jul. u. Časopisje obširno poročilo o potovanju ministrskega predsednika po Bosni in podčrtuje dejstvo, da je bil predsednik vlade povsod, zlasti pa v Banja luki, sprejet z ogromnimi manifestacijami in svečanostmi. Prebivalstvo je predsednika povsod pozdravljalo z navdušenjem. Vsa Banja Luka je bila v zastavah. Zvečer se je vršil banket, na katerem so bile izgovorjene lepe zdravice. V Bosni se obenem nahaja tudi vojni minister Hadžić, dalje pravosodni minister Srškić, prosvetni minister Boža Maksimović, minister brez portfelja Drinković je v Dalmaciji, minister Shvegel v Sloveniji, v Begunjah pri Bledu je zunanji minister dr. Voja Marinković. Kakor je razvidno je večina ministrov izven Belgrada.

Marko Trifković zbolel

Belgrad, 23. jul. m. Časopisi poročajo, da je bivši predsednik vlade, bivši predsednik narodne skupščine, dolgoletni minister, znani voditelj bivše radikalne stranke Marko Trifković obolel. Radi arterioskleroze je dobil napad na svojem posestvu v Umki, odkoder so ga prepe-

Ribiči so v pristanišču natančno čutili sunek. Otoka Ischia in Capri pa sta ostala izven potresnega območja.

Vlada v Rimu je takoj poslala pomožne vlake, med njimi posebnega novega, specialno prirejenega za potrese, da pomagajo. Vendar pa še ni znano, ali ni tudi železniška proga poškodovana. Tudi minister za javna dela in njegov državni podtajnik sta odpotovala v potresno ozemlje.

Rim, 23. jul. as. Po poročilih prefektov je bilo pri potresu 230 mrtvih in zelo mnogo ranjenih. Smatra se, da se bo to število še zvišalo, ker so poročila do sedaj pomanjkljiva in iz raznih manjših krajev še ni poročil. Se večjo škodo pa je potres napravil pri poslopih. V več krajih so skoro vse hiše tako poškodovane, da v njih ni več varno bivali. Kot središče potresa je sedaj za gotovo dognan Monte Vulture med Foggio in Melfijem, ki je ugasel vulkan in je povzročil že več hudih potresov, tako posebno katastrofalnega l. 1851. Od posameznih mest je najbolj prizadeto Melfi, kjer je bilo več kakor 100 mrtvih in mnogo ranjenih. Do Neaplja ni ostal nepoškodovan noben kraj. V Salermu se je podrli gornji del katedrale. Tudi lepi grad Caserta, ki so ga zgradili Hohenstaufenci, je bil zelo poškodovan, dasi je do sedaj kljuboval vsem viharjem. Na Monte Vulture so se zjutraj ponovili slabejši potresni sunki, radi česar si prebivalstvo sploh ne upa več v hiše nazaj. Čudno pa je da je bila največja panika v Neaplju, ki je razmeroma najmanj trpel. 5 smrtnih žrtv v Neaplju, so samo posledica panike. Samo na petih ali šestih hišah so se podrle zunanje stene.

Ijali z avtomobilom v Belgrad. Njegovo stanje se je danes izboljšalo, vendar je še precej nevarno. Bolnega Trifkovića so obiskali njegovi bivši tovariši.

Polovična vožnja za kočevske slavnosti

Belgrad, 23. jul. u. Z rešitvijo od 23. julija je železniško ministrstvo odobrilo polovično vožnjo za vse udeležence proslave 600 letnice Kočevja. Ta olajšava velja od 24. julija do dne 10. avgusta za vse proge v naši državi. Cela karta, kupljena na odhodni postaji, velja za prihode nazaj, ako ima njen posestnik potrdilo iz prireditvenega odbora v Kočevju, da se je svečanosti udeležil. Na svečanost v Kočevju so se odpeljali številni Nemci iz Vojvodine pod vodstvom direktorja »Deutsches Volksblatt« dr. Perca, ki je sam kočevski rojak.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo nekoliko oblačno, toplo.

Dunajska vremenska napoved: Včasih bo oblačno, pretile bodo nevihte, zelo toplo, v splošnem pa bo značaj vremena nespremenjen.

Mussolini se proglašja za iniciatorja svetovnega fašizma

Pariz, 23. jul. ff. Te dni se je vršila v Sarzani slavnost v spomin fašistom, ki so l. 1921 v spopadu z državno oblastjo bili ubiti. Tej slavnosti je dal fašizem danes velik idejni pomen. Namesto več ali manj imperialističnih gesel na zunaj, ki so bila letos na političnem programu stranke, si je topot vodja fašizma izbral problem notranjega pomena in rasti fašizma, ki naj obstoječo malodušnost italijanskih mas, potlačeno po slabem gospodarskem položaju, navduši s pogledom na fašizmu sorodna ali podobna nacionalistična antidemokratska gibanja po ostalem svetu. To se opaža tem bolj, ker je Mussolini do sedaj na očitke, da išče italijanski fašizem opore v raznih restavracijskih pokretnih sveta, katere da neti ali pa celo daje zanje iniciativo, odgovarjal redno, da je italijanski fašizem nekaj čisto samosvojega in da ni »ekspozitivni artikeli«. V preokretu te Mussolinijeve politike hočejo tukaj videti potrebo italijanskega fašizma, da se v stanju sedanje depresije in apatičnosti širokih mas Italije pozivi po zgledih drugih evropskih nacionalističnih gibanj, tako da evropski fašizem sedaj vzbudi vtis, kakor da je on nekak duhovni akcijski center, s katerega sprejema pobude ves evropski nacionalizem.

Na sarzanske slavnosti je poslal Mussolini pozdrav, v katerem v smislu gornjih izjavanj med drugim pravi: »Crne srace vedo, da fašistična revolucija še ni končana; ona se je šele začela in bo morala z drugimi dokazi posvedočiti svojo moč. Dogodki, ki se razvijajo drugod, ne morejo ustvariti parole fašizma, ki po svojem nauku in praksi postaja čedalje bolj geslo pokretov drugod, ki v vedno večjem številu dobivajo svoje inspiracije od politične in moralne kulture, ki smo jo započeli mi.«

To misel je povzel tudi strankin tajnik Turati v svojem govoru na omenjeni slavnosti, pozivljajoč italijansko ljudstvo, naj se ne izgublja v malenkostih mizernega vsakdanjega življenja, ampak naj se ozre široko po vsem svetu, da se bo navzelo čustev ponosa, da se bo izpodobilo k izpolnjevanju svojih narodnih dolžnosti in s tem navzelo duha potrebne odpornosti. »Pripravimo« — je dejal — »pot novi Italiji, ki koraka naprej s knjigo in puško, z ladjo in krampom. Današnja kriza sveta je kriza duhov, ki ne znajo obvladati dogodke. Toda mi smo jih obvladali, jih obvladujemo in jih bomo obvladovali.«

Jako umestna protialkoholna odredba

Belgrad, 23. jul. u. Kakor poročajo iz Tešnja, je tamošnji okrajni glavar izdal splošno naredbo, po kateri je v vseh vaseh tega kraja prepovedano točenje alkoholnih pijač. Ta naredba velja za gostilne prav tako kakor za trgovine, ki imajo koncesijo za prodajo alkoholnih pijač čez ulice. Do- tim gostilne še vedno alkoholne pijače prodajajo, dokler ne prispe končnovejavni sklep od banske uprave iz Banja Luke o njihovi zatvoritvi, so trgovinam že odvzete koncesije, posebno radi tega, ker predajanje alkohola v steklenicah ni odgovarjalo zakonitim predpisom. Motivi, ki so vodili okrajnega glavarja, da je podvzel te akcije, so v glavnem ti, da vlada med ljudstvom v teh krajih veliko siromaštvo. Breda v teh krajih stvarno ne bi obstojala, če kmetje velik del svojega zaslužka ne bi puščali po krčmah. Po tej naredbi je do sedaj 35 vaškim trgovcem odvzeta koncesija za prodajanje alkoholnih pijač v steklenicah čez ulice. Ta alkohol v steklenicah je bil izključno težje vrste in sicer večinoma rum in težko žganje. Cim prispe odložitve banske uprave, bo zaprtih 29 vaških gostiln. V industrijskem mestu Tesliću pa se bo zmanjšalo število gostiln na minimum.

Turško-grška alijanca

Atene, 23. julija. AA. Danes sta grški ministri zunanjih zadev Mihalakopoulos in turški poslanik podpisala nedavno sklenjeno grško-turško pogodbo. Pri tej priliki je imel Mihalakopoulos govor, v katerem je povdaril, da je ta dan zelo važen, ker bo ta pogodba odprla pota novemu stalnemu sodelovanju med Grčijo in Turčijo v korist miru na bližnjem vzhodu in vse Evrope. Njemu je odgovoril turški poslanik v enakem zmisu.

Važen socialnopolitičen zakon v Angliji

London, 23. jul. AA. Nocoj bo lordski zbornica razpravljala o izpremenjenem premogovnem zakonskem načrtu. Ni izključeno, da bo načrt ponovno vrnjen spodnji zbornici, preden bo predložen kralju v sankeji. Kljub temu prevladuje uverjenje, da je kompromis med lordsko in spodnjo zbornico rešil ta zakonski načrt, ki je eden največjih zakonskih načrtov tega zasedanja. Največje zadoščenje je dal zakonski načrt rudarski zvezi s tem, da jo je vključil v zakon pri najvažnejših določbah prodajnega načrta, delovnega časa in narodnega industrijskega sveta.

Nemci v ČSR zahtevajo narodno avtonomijo

Praga, 23. jul. AA. »Socialdemokrat« meni, da je pogoj pravega narodnega mira na Češkoslovaškem v tem, da dobe Nemci kulturno avtonomijo. Na ta način bi bila obenem odpravljena tudi najhujša zapreka na poti naravne razdelitve v razrede. Nemški delavci na Češkoslovaškem so jako daleč vsakemu narodnemu šovinizmu, ker so spoznali, da je potrebno sodelovanje z njihovimi češkoslovaškimi brati. Oni stalno streme za tem, da odstranijo težkoče, ki nastajajo iz narodnih nesporazumov. Razen avtonomije za Nemce zahtevajo socialni demokrati znižanje vojaškega roka. Oni bodo tako dolgo ostali v koaliciji, dokler bo njihovo sodelovanje v vladi koristilo delavskim razredom. Kakor hitro ta korist prestane, pojdejo takoj iz koalicije. Te dni dobe poverjeniki socialne demokratske stranke podrobno poročilo, da oni povedo končno besedo.

Otvoritev lambethske konference

London, 23. jul. AA. Danes sta pozdravila kralj in kraljica v Buckinghamski palači 300 škofov, ki se mude v Londonu in se bodo udeležili lambethske konference. Kralj je v svojem govoru omenil vpliv vojne na vero in možnosti zedinjenja kristjanov. Izrazil je svoje posebno zadovoljstvo nad dejstvom, da se udeležujejo konference anglikanski škofovi ne samo zastopniki dominionov, temveč tudi Zdrženih držav. Nadalje je kralj omenil, da je z zadovoljstvom opazil udeležbo na lambethski konferenci nekega pravoslavne škofa. Kralj je nadaljeval:

»Ako pogledamo nazaj na vrsto konferenc v Lambethu, moramo biti ponosni in hvaležni, da se je anglikanska skupnost tako razvila. Pred sto leti je bila skoraj le cerkev enega samega kraljevstva. Sedanja konferenca je svetovni zbor združenih, čeprav večinoma samostojnih cerkev, ki je dosegel obseg cerkvenega koncila. Spominjam se, da ste se bavili pred desetimi leti največ z mislijo zedinjenja krščanstva. Srečen sem, da vaše delo ni bilo zaman. Upam, da bo delo, ki ste ga pričeli na zadnji konferenci, uspešno in da bodo uspehi te konference pomenili velik napredek temu velikemu in zaželenemu cilju. Glavni predmet vaše razprave se glasi: Vera in pričevanje cerkve v sedanjih generacijah. Vi ste ta predmet zelo dobro izbrali. Človeštvo še vedno trpi od ran, ki mu jih je zadala vojna. V tem času store cerkveni očetje prav, da se posvetujejo, kako bi v sedanjih časih olajšali težkoče, s katerimi se ima boriti svet. Molim, da bi vaše delo bilo blagoslovljeno.

Kongres slovanske katoliške mladine

Ljubljana, 23. julija.

Včeraj je sprejela Ljubljana v svojo sredino zastopnike slovanske katoliške akad. mladine. Z jutranjim vlakom ob 4.22 so prispeli Slovaki. Na kolodvoru jih je sprejel pripravljalni odbor pod vodstvom predsednika Slovenske dijaške zveze Etbina Bojca. Popoldne so prispeli z vlakom ob 17.22 Poljaki, Čehi in Ukrajinci, ob 6.13 pa deputacija Hrvatov.

Bila je izredna zamisel, da se priredi II. kongres slovanske kat. mladine ravno v Ljubljani. Ravno mi nimamo nikakega spora z nobenim slovanskim narodom. Če bi se namreč javljale slovanski vzajemnosti kakršneoli težkoče, se najlaže izravnavajo na popolnoma nevtralnih tleh.

Obisk sam je pokazal, da se vsi slovanski narodi tudi tega zavedajo. Zastopani so razen Bolgarov vsi slovanski narodi, najodličnejše med njimi Poljaki in Slovaki. Čehi pa imajo razen svojih kat. zastopnikov tudi kot oficijelnega delegata univerz. prof. dr. Františka Wollmanna v Bratislavi, ki zastopa celo najvišji slovanski znanstveni zavod — Slovansky ústav v Pragi.

Včeraj zvečer se je vršil intimni pozdravni večer, ki ga je priredila Slovenska dijaška zveza vsem inozemskim, kakor tudi jugoslovanskim gostom. Pozdravni večer je otvoril predsednik SDZ Boje Etbin, ki je v svojih izjavanjih izvajal sledeče: Slovenska dijaška zveza, predstaviteljica in matica vsega slovanskega kat. dijaštva, si šteje v veliko čast, da zamore v svoje delo zabeležiti II. kongres vseslovenske kat. akad. mladine v Ljubljani. Na lanskem kongresu je bila določena Ljubljana kot kraj II. kongresa. Slov. dijaška zveza je skupno s slov. kat. akad. starešinstvom stvorila pripravljalni odbor, ki je vodil vse priprave za kongres. Ako je bil prvi kongres v Krakovu nekaka začetna priprava, kjer so se iznesle smernice bodočemu medsebojnemu delu, pa naj bi bil ta drugi kongres že velik korak naprej, kjer naj bi se konkretno razglabljalo o najrazličnejših vprašanjih za vse slovanske narode v koncentraciji našega duhovnega dela, dela za cerkveno zedinjenje in o posebnih nalogah, ki jih imamo ravno kot katoličani do človeštva in Cerkve.

Hočemo, da se kot živi udje udeležujemo v Cerkvi v smislu Cirilmetodijske ideje, ki naj je najkonkretnjeja in najprimernejša oblika katoliške akcije. Združiti hočemo vsak svoje kulturne in etične narodne vrednote ter jih postaviti v spoj s Cerkvijo, ki se bo z njimi obogatila. Mi pa se bomo v njej razvili ter bomo tako rešili častno svoje slovansko poslanstvo.

Naloga in odgovornost baš slovanske katoliške inteligence je velika in zato je prav, da se zbiramo na kongresih, kjer se medsebojno spoznavamo v svrhu ožjega in uspešnejšega sodelovanja.

Zato si Slov. dijaška zveza šteje ta kongres v izreden in nad vse časten dogodek. V tem smislu vas, mili slovanski bratje v središču našega naroda, v beli Ljubljani, najpričnejše pozdravljamo. Zahvaljujemo se vam za Vašo udeležbo, s katero ste manifestirali našo slovansko skupnost. Na tem mestu gre hvala celokupnemu pripravljalnemu odboru, ki je nadvse marljivo pripravil kongres, došliim slovanskim gostom, našemu spoštovanemu kat. ženstvu in končno vsemu katoliškemu dijaštvu.

Zivela slovanska skupnost! Razpoloženje na pozdravnem večeru SDZ je bilo izredno prijateljsko in niti misli si nismo mogli, da smo si vsi tako blizu in da so si tako sorodne naše duše.

Uvod v kongres je dokazal, da smemo po pravici pričakovati od njega veliko uspehov.

Razgovor z Gandijem

Pooma, 23. julija. AA. Dva zmerna voditelja Indijcev sta posetila Gandija v zaporu. V štiriurnem razgovoru sta ga skušala prepričati, naj ukine akcijo civilne poslušnosti. Jutri bo nov sestanek med njima in Gandijem.

Protižidovske demonstracije v Romuniji

Dunaj, 23. jul. as. »Neues Wiener Extrablatt« poroča iz Bukarešte, da je prišlo v aferi napada na državnega podtajnika do nove senzacije. Preiskovalni sodnik je šel dopoldne v notranje ministrstvo, da bi zaslišal kabinetnega šefa notranjega ministra Casluanu. Pri tem pa je prišlo na dan, da kabinetni šef Caslanu že več dni ni bil v uradu in da nihče ne ve, kje se nahaja. Preiskovalni sodnik je odredil, da se ima Caslanu preiskovati in priversti. Že pred par dnevi so listi hudo napadali Caslanuja ter je bilo znano, da je skrivaj pri sebi znana voditelja protižidovskih napadov Danila in Totuja, ko je ta dva iskala policija radi udeležbe pri nemirih v Bukovini. Navedeni dunajski list poroča dalje iz Bukarešte, da so bili včeraj v Jassyju ponovni protižidovski izgrezi, pri katerih so študenti pretepali pasante. Policija je šele po dolgem času nastopila in aretirala 20 razgrajnečev, ki so priznali, da se vršijo napadi na židovsko prebivalstvo po sistematičnem načrtu.

Montevidejske tekme

Montevideo, 23. jul. AA. Argentinsko moštvo je potolklo čilsko reprezentanco s 3 : 0.

Egiptovske homatije in Italija

Aleksandrija, 23. jul. ff. Tako vladni krogi kakor voditelji nacionalistične stranke Vafda so bili zelo vznemirjeni radi čudnega in dvoličnega obnašanja fašističnega režima napram sedanjim dogodkom v Egiptu. Govorilo se je, da je italijanska vlada odposlala proti Aleksandriji dve križarki in da na cirenajski meji koncentruje vojaštvo in aeroplane. Vlado je splošno prepričanje, da hoče Italija izkoristiti nemire, nastale radi konflikta med vafdisti in kraljem, zato, da v slučaju izgrediv proti inozemcem pod pretezo, da mora zaščititi življenje in imetje italijanskih državljani, v Egiptu aktivno nastopi, ako bi angleška vlada kljub svojim tozadevnim mednarodnim obveznostim ostala nevtralna.

Te dvome in bojazni pa je razpršil zdaj oficijozni »Popolo d'Italia«, ki je zagotovil popolno nevtralnost Italije v ustavnem sporu v Egiptu. Govori se, da je ta preobrat brez dvoma posledica energičnega nastopa angleške diplomacije, ki je dala italijanski vladi jasno razumeti, da bi kakšna njena intervencija, ki bi bila v nasprotju z zadržanjem Anglije, imela lahko jako neljube posledice. Ni dvoma, da so v tem smislu obrazložili svoje stališče italijanski vladi tudi kralj Fuad in vafdisti.

Fašistični tisk se nad tem neuspehom italijanske zunanje politike skuša maščevati s tem, da skuša povečavati nejevoljo izvestnega dela angleških konservativnih krogov z MacDonaldovo egip-

tovsko politiko, češ, da je delavska vlada domanjena z nacionalističnim voditeljem Mahram bejem, ki se nahaja v Londonu ob priliki zborovanja medparlamentarne unije, da bo vafdiste proti kralju Fuadu podpirala, zato da bi v slučaju njihove zmage lahko z njimi sklenila ugodno politično pogodbo. Ta maneuver seveda ne more veliko izdati, ker ni dvoma, da bo MacDonald, ki sicer v sedanjem momentu res hoče sedeti med dvema stolo- ma, v danem trenutku, ko bodo to nujno zahtevali vitalni interesi imperija, vedel najti edino pravo pot in v tem oziru gotovo uživa podporo odločilnih krogov konservativne stranke.

Pariz, 23. jul. Medtem ko egiptovski vladni viri trdijo, da je v Egiptu vzpostavljen popoln mir in red, da je večina prebivalstva na strani kralja, ki je odklonil zahtevo nacionalistov, da bi se v soboto sklicala izredna seja parlamenta, in da policija in vojaštvo popolnoma obvladuje položaj, pa telegrami iz Rima trdijo, da so se v Egiptu krvavi neredi ponovili. V Kairu, Aleksandriji in Port Saidu je bilo zopet mnogo oseb ubitih in ranjenih. Več okrajev je moralo zasedeti vojaštvo.

London, 23. jul. AA. V spodnji zbornici je minister zunanjih zadev Henderson na vprašanje glede nemirov v Egiptu odgovoril, da pri izgrediv v Kairu, Port Saidu in Suez niso intervenirale britske čete. Nemiri niso bili resnega značaja, ker se jih uglednejši ljudje niso udeležili.

Agrarni blok

Bukarešta, 23. jul. p. O značaju agrarnih pogajanj v Bukarešti se je izdalo polslužbeno poročilo. Misli se, da se bodo pogajanja danes ali jutri končala z zaželenimi rezultati. Poročilo naglašja, da blok Jugoslavije, Romunije in Madžarske ni naperjen proti nobeni državi.

Bukarešta, 23. jul. z. V kmetijskem ministertvu se je včeraj otvorila konferenca delegatov Romunije, Jugoslavije in Madžarske. Pogajanjem predseduje vsak dan delegat druge države. Zvečer je minister Madgearu priredil banket na čast jugoslovanskim in madžarskim delegatom. V pozdravnem nagovoru je naglasil potrebo, da se vse agrarne države združijo v en blok.

Bukarešta, 23. jul. z. »Cuventule« prinaša v zvezi z ustanovitvijo agrarnega bloka članek, v katerem zagovarja misel, da se v to zvezo sprejme tudi Bolgarija.

Praga, 23. jul. as. Marinkovičev memorandum o potrebi ožjega gospodarskega sodelovanja med Romunijo in Jugoslavijo, ki je bil poslan romunski

vladi, je bil sklenjen na konferenci v Štrbskem Plesu, kjer so se določile tudi smernice za nadaljnji razvoj pripravljenega načrta v polnem sporazumu vseh treh držav Male antante. Čim se bodo sporazumeli romunski in jugoslovanski gospodarski ministri, bo slopila na plan tudi Češkoslovaška, da kot agrarna in obenem industrijska država pokaže pot za sodelovanje v smislu, kakor ga je naznačil dr. Marinkovič za organizacijo izmenjave blaga med agrarnimi in industrijskimi državami. Konferenca, ki razpravlja pravkar v Bukarešti, ni v direktni zvezi z Marinkovičevom demaršom in zasleduje predvsem ta cilj, da se enotno odgovori na ženevsko vprašalno polo. Neodvisno od te konference se namerava zopet sestanek romunskih in jugoslovanskih gospodarskih ministrov v Sinaji, kjer bodo razpravljali o splošnih gospodarskih problemih. V smislu dogovorov v Štrbskem Plesu se bo udeležila Češkoslovaška teh posvetovanj šele potem, ko se bosta Jugoslavija in Romunija sporazumeli za modus procedendi.

Porenske slavnosti radi nesreče prekinjene

Koblentz, 23. jul. AA. Pri osvobodilnih slavnostih v Koblenzu se je pripetila strahovita nesreča. Pri Koblenzu se je sletel nenadoma udri pontonski most. Utonilo je veliko oseb. Doslej so našli 40 trupel.

Radi katastrofe v Koblenzu je predsednik Hindenburg prekinil nadaljne obiske v Porenju in se bo po pogrebnih svečanostih v Koblenzu vrnil v Berlin.

Radi prekinitve predsednikovega potovanja je razočaranje zlasti v Trierju nepopisno. Na stadionu je bilo zbranih nad 60.000 ljudi, ko je prišla žalostna vest o nesreči na mostu. Posebno se ni hotela umakniti šolska mladina, katere je bilo v stadionu nad 20.000. Le počasi se je množica nevoljna razšla. Ker je Hindenburg obljubil, da bo Trier in Aachen obiskal pozneje, se je v teh dveh krajih praznava osvoboditve preložila do jeseni.

Bivši avstr. nadvojvoda slepar

Newyork, 23. jul. AA. Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold, ki je bil zaprt radi goljufije in protizakonite prodaje diamantne ogrlice nadvojvodinje Marije, je bil izpuščen na prostost proti kavciji v znesku 7500 dolarjev.

Zakon o davku na poslovni promet

Belgrad, 23. jul. p. V finančnem ministertvu so dokončali zakon o dopolnitvah in spremembah zakona o davku na poslovni promet. Ta zakonski predlog so izdelali strokovnjaki vseh ministrstev, sedaj je predložen predsedništvu vlade v odobritev.

Ekscesarica Zita intrigira naprej

Praga, 23. jul. AA. »Pravo Liduc« piše o novih stremeljenjih Habsburgovcev po prestolu. List izjavlja, da poskus restavracije Habsburgovcev ne tangira direktno Češkoslovaške, ker je v tej državi vzpostavla monarhije nemogoča. Vendar ni moči iti mimo tega, kar poduzema Zitina okolica v Belgiji in na Španskem. Habsburgovci ne bodo nikdar več ogrožali svobode češkoslovaškega naroda, ki je za vselej obračunal z njimi.

Praga, 23. jul. AA. »Bohemia«, glasilo Nemcev v ČSR, piše, da so sudetski Nemci vedno z antipatijo gledali na Habsburge, trenutno pa se lahko reče, da so ravnodušni do te dinastije. Če pride Oton v Budimpešto, to pomeni, da ne bo prestal gledati na Burgenland in Schönbrunn. Mogoče je, da so za nedavno Schobrovo poseta v Budimpešti govorili o personalni uniji in carinski uniji. To bi bila Avstro-Ogrska v miniaturni, ki ne bi bila prav nič v nadlego zapadu, tudi Mussolini bi jo mogel priznati, če bi bil pokrovitelj tega novega političnega organizma. Toda Nemčija in Nemci ne bi nikdar mogli biti zadovoljni s tako rešitvijo, ker bi na Avstrijo razširjena oblast Habsburgovcev odgodela priključitev na Nemčijo za vedno, a povratek Habsburgov na samo vezan na mišljenje držav zmagovalk, nego je treba tudi pristanka Nemčije. Niti najmanj ni zaželen Habsburg, ki bi aspiriral na nemške zemlje, a Habsburgi na Madjarskem bi vedno imeli take aspiracije. Torej ni nikakega dvoma, kakšno stališče zavzamejo Nemci, kadar pojde za problem Habsburške restavracije.

Dražba

dne 28. julija 1930 ob 8. uri **Cesta na Rožnik št. 1**

Prodajo se na javni dražbi sledeči predmeti:

glasovir, preproge, knjige, servise, umetne slike, obleka, karnise, železna blagajna, kožuhovalne, gramofon, šivalni stroj, pisalne mize, starinske ure, radioaparati, mala in velika kredenca, steklene garniture, srebro i. t. d.

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri, medtem pa se lahko ti predmeti ogledajo.

Okrajno sodišče v Ljubljani odd. V., dne 10. julija 1930.